

SPØRSMÅL OM ENDRING AV REGULERING I KYSTBRISLINGFISKET I 2007.

1 INNLEDNING.

Havforskningsinstituttet har den 13. juni 2007 gitt følgende tilrådning til fiskerimyndighetene:

”Havforskningsinstituttet har ikke tidligere gitt forvaltningsråd for kystbrisling, men bestandssituasjonen synes nå så dårlig at Havforskningsinstituttet ønsker å uttrykke sitt syn om bestandssituasjonen for brisling i fjordene. På bakgrunn av denne utviklingen gis det forvaltningsråd for de kommende årene.

Status

Status i bestanden er ikke kjent, men det er sterke indikasjoner på at bestandsnivået er lavt og at reproduksjonsevnen er redusert. Bestanden består av tre-fire årsklasser, med 0-/1-gr som dominerende. Det er disse som danner basis for fisket. Toktdata tyder på at det har vært flere år med svake årsklasser som har rekruttert bestanden. Samlet vurdering av bestanden i fjordene viser nedadgående trend i landinger og 0-gruppe indeks over lang tid. Et alternativt høstingsregime vil kunne snu den nedadgående trenden.

Biologi

Brisling er en liten sildeart som lever pelagisk i fjordene, fra Oslofjorden til Helgelandskysten. De viktigste brislingfjordene er Hardangerfjorden, Sognefjorden og Oslofjorden. Den er en kortleved art og det er de to yngste aldersgruppene som tallmessig dominerer bestanden. Fisk eldre enn tre år forekommer mer sporadisk. Det ble tidlig vist at brisling gyter i Skagerrak/Kattegat og i Nordsjøen og det har vært antatt at fjordene langs kysten rekrutteres fra gyting i disse områdene ved drift av egg og larver med kyststrømmen.

Senere undersøkelser har vist at brisling gyter i fjordene og gyteperioden er fra februar til slutten av juli. Den blir gytemoden som 1-2 åring, avhengig av vekst. Hver fisk har lang gytetid og gyter eggene i mindre porsjoner (batch) over en periode på ca 2 mnd. Det er de eldste og største fiskene som blir først gytemodne og gyter tidlig i sesongen, mens yngre og mindre fisk modnes gjennom våren til gyting senere i sesongen.

Det har ikke vært rapportert vandring av brisling fra fjordene til gyteområder i Skagerrak/Kattegat og Nordsjøen. Lite er også kjent om vandringer og drift av egg/larver mellom fjordene.

Fiske

Kystbrisling har tradisjonelt vært en viktig ressurs for hermetikkindustrien. Utviklingen i de totale landingene av fjorbrisling i perioden 1961-2006 viser en markert nedgang fra midten av 1970-årene (Fig.1). Tilgjengelige data over landinger av brisling i Nordsjøen og Skagerrak for 1974-2006, viser ikke tilsvarende trend og det er lite som tyder på at det er en sammenheng mellom fjordbestanden og havbestandene. Det er noe variasjon fra fjord til fjord, men det generelle signalet er det samme (Figur 2). Brislingfisket er i stor grad avhengig av forekomsten av 0/1-gruppe brisling og årlige utbytte vil således avhenge av fjorårets gyting og overlevelse.

Havforskningsinstituttets undersøkelser på kystbrisling

Høsten 1968 startet Havforskningsinstituttet akustiske undersøkelser i fjordene for bl.a. å kartlegge utbredelse og forekomst av 0-gruppe brisling. Disse startet opp ut fra antakelsen om at fjordene på høsten allerede hadde fått tilført årets rekruttering av brisling og at det som sto i fjordene på den tiden ville overvintre og danne grunnlag for neste års fiske. Det var uttrykt ønske om prognoser for fangstgrunnlaget neste år for å kunne planlegge kommende sesong. Resultatene gis som akustiske mengdeindekser som brukes for å gi råd om fangstgrunnlaget for kommende fiske ut fra vurderinger av årets indeks sammenliknet med foregående års indeks og fangst.

Indeksene for 0-gruppe brisling i de viktigste fjordene i perioden 1971-2006 viser samme trend som vist i landingene (Figur 3 og 4). Her er det å merke at Oslofjorden ble først inkludert i undersøkelsene i 1995. Signalene i indeksene og landingene er entydige og viser at brislingforekomstene i fjordene er på et svært lavt nivå.

Videre forskning

I dag er både rekruttering og fordelingsprosessene i fjordene ikke kjent, og vi kjenner ikke årsaken til nedgang i forekomstene. Havforskningsinstituttet har derfor planer for en mer omfattende undersøkelse av brislingens vekst, rekruttering og populasjonsdynamikk, og dens plass i fjordøkosystemet. Disse undersøkelsene er planlagt gjennomført i Hardangerfjorden. Lokal forekomst av en art er bestemt av tre distinkte prosesser: reproduksjon/rekruttering, overlevelse og fordeling. Vår evne til å forstå forandringer i en arts tallrikhet og derved kunne forvalte den, er sterkt avhengig av en å kunne karakterisere disse prosessene og deres temporære og romlige variasjon.

Forvaltningsråd

Bestanden er nå på et nivå hvor fisket bør begrenses så mye som mulig. *Det anbefales derfor at fisket etter kystbrisling ikke åpnes før 1.august som er permanent ordning inntil bestanden viser klare tegn på bedring.*

Videre anbefales det at brislingen i Hardangerfjorden vernes ytterligere ved at alt fiske etter brisling opphører her. Dette anbefales som et ekstra virkemiddel for denne fjorden, foreløpig for tre år, med det formål å studere utviklingen av brislingbestanden i et område hvor det ikke fiskes. Det har vært betydelig brislingforekomster i Hardangerfjorden tidligere.

Kommentarer

Havforskningsinstituttet har ikke tidligere gitt forvaltningsråd for kystbrisling.

Havforskningsinstituttet gir årlige prognoser for fangstgrunnlaget basert på akustiske mengdemålinger av 0-gruppe brisling. Disse ligger til grunn når fangstbehovet avtales mellom Norges sildesalgslag og industrien.

Årsaken til den sterke nedgangen i bestanden, er ikke kjent, men kan ha sammenheng med mer overordnede endringer i miljø (klima). Det er lite som tilsier at reduksjonen i bestandsmengde skyldes fiske.

Det er stor sannsynlighet for at det er lokale bestander av kystbrisling som det i praksis er "fritt" fiske på, med unntak av levering til mel og olje. Det er et sesongfiske som foregår fra 1.juni til 31.desember hvor åpningsdato fastsettes etter et prøvfiske. Fisket foregår på brisling av en viss kvalitet (størrelse, fettinnhold) og formålet med prøvfisket er å sjekke om fisken holder angitte mål. Unntaksvis gis det dispensasjon fra fredningsbestemmelsene og i praksis har dette først og fremst vært gitt i Oslofjorden for fangster av ansjosbrisling.

Den negative bestandssituasjonen synes å være den samme i samtlige fjorder noe som tilsier at det er behov for tiltak i alle områdene. Det er store kunnskapshull knyttet til brislingens vekst, rekruttering og populasjonsdynamikk, men også til dens plass i fjordøkosystemet. For å øke forståelsen av hvilke forhold som påvirker bestandsdynamikken av brisling, ønsker Havforskningsinstituttet å gjennomføre tidsbegrensede studier i en tradisjonell brislingfjord. Hardangerfjorden er historisk en av de viktigste brislingfjordene, men har siden 1999 hatt svært lav rekruttering (Fig.5). Det anbefales at Hardangerfjorden stenges for kommersielt fiske i en tidsbegrenset periode (tre år). Området som anbefales stengt ligger innenfor en linje langs N 60°00'. Dette vil kunne fungere som referansefjord når det gjelder utviklingen i bestanden. De øvrige fjordene kan holdes åpne for fiske. I disse fjordene bør man utsette åpningen av fisket fra 1. juni til 1. august for å verne brislingen i gytetiden. I tillegg bør man være restriktive med dispensasjoner fra fredningsbestemmelsene."

2 REGULERINGEN AV UTØVELSEN AV KYSTBRISLINGFISKET

Kystsbrisling. Stedlig virkeområde.

I de norske reguleringene skilles det mellom havbrislingfisket, som pga utbredelsesmønsteret i dag nesten utelukkende foregår i EU-sonen, og kystsbrislingfisket som er avgrenset til fjordene og eventuelt langs kysten. All kystsbrisling settes i lås. En er ikke kjent med at det utøves noe kystsbrislingfiske utenfor grunnlinjene. Grunnlinjene er derfor en naturlig yttergrense for utøvelsen av kystsbrislingfisket. Derfor er det en naturlig buffer mellom de indre farvann og fjorder hvor det drives kystsbrislingfiske, og havområdene sør i EU-sonen i Nordsjøen der havflåten utøver sitt havbrislingfiske. Det dreier seg derfor om to atskilte fiskerier.

Totalkvote.

Fram til og med desember 2006 har det fra forskerhold ikke vært tilrådd direkte kvantumsbegrensning i fisket etter kystsbrisling. I hht avtalen mellom Norge og EU kan det fiskes inntil 52.000 tonn brisling i Skagerrak i 2007. Norges kvote i 2007 er på 3.900 tonn. Dette kvantum har over mange år vært forbeholdt det tradisjonelle kystsbrislingfisket med not på kysten og inne på fjordene øst for Lindesnes, bl.a. av hensyn til faren for småsildinnblanding ved andre former for brislingfiske i området.

Fredningsbestemmelser.

I tiden fra og med 1. januar til og med 31. mai må brisling ikke tas opp av sjøen, jfr § 1 i forskrift av 13. november 1961 om fredning av brisling og hermetisk nedlegging av brisling og småsild. Det er hovedregelen. Etter anmodning fra næringen kan Fiskeridirektøren med hjemmel i § 5 *forlenge* fredningstiden. De siste 20 år har næringen ikke anmodet om forlenget fredningstid.

Dispensasjon for fersk- og ansjosanvendelse.

Etter anmodning fra næringen kan Fiskeridirektøren med hjemmel i forskriftens § 6 *forkorte* fredningstiden for kysten eller for bestemte avgrensede områder når biologiske eller kvalitetsmessige hensyn gjør det forsvarlig.

Norges Sildesalgslag har jevnlig ved årsskiftet søkt om dispensasjon til å fiske et begrenset kvantum brisling for fersk- og ansjosanvendelse. Norges Sildesalgslag har i henvendelsene oppgitt at det ble forventet bare mindre leveringer. Det heter i § 1 nr II bokstav b) at det kan tillates opptatt mindre fangster som påviselig nyttes til annet enn hermetisk nedlegging, for eksempel til menneskeføde innenlands i fersk tilstand. Fiskeridirektoratet har derfor med hjemmel i fredningsforskriftens § 6 sammenholdt med forskriftens § 1 nr II bokstav b) gitt dispensasjon til et mindre antall leveringer til fersk- og ansjosanvendelse.

Kystsbrislingfisket er redusert de siste årene, og reduksjonen er størst i Skagerrak. Tabellen nedenfor gir en oversikt over det norske kystsbrislingfisket i årene 2000 til 2007 per 14.06.2007. Fisket i Skagerrak utgjorde 303 tonn i 2006 hvor av 173 tonn ble fisket i fredningsperioden. Innenfor grunnlinjene vest for Lindesnes ble det tatt 1.361 tonn kystsbrisling i 2006 og 16 av disse tonnene ble tatt i fredningsperioden.

Tabell: Fangst (rundvekt tonn) av kystbrisling i perioden 2000-2007

År	Vest for Lindesnes (totalfangst)	Vest for Lindesnes (fangst i fredningsperiode)	Skagerrak (totalfangst)	Skagerrak (fangst i fredningsperiode)	Totalfangst	Totalfangst (fangst i fredningsperiode)
2000	2.814	-	833	36	3.647	36
2001	1.533	6	1.353	25	2.886	31
2002	1.445	-	1.151	815	2.596	815
2003	2.252	9	861	15	3.113	24
2004	373	-	1.098	383	1.471	383
2005	1.244	3	713	12	1.957	15
2006	1.361	16	303	173	1.664	189
2007	5	5	445	445	450	450

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 14.06.2007

Vedlegg 1 viser fangst av kystbrisling i årene 2001 til 2006 fordelt på distrikt. Oversikten viser at det i de fleste av fjordene er store variasjoner i fangstkvantum mellom ulike år. For eksempel varierer fangsten i Hardanger & Sunnhordland fra omtrent ingen fangst i 2001 til 800 tonn i 2006.

Dispensasjon for hermetisk nedlegging.

I tillegg til søknad om fersk- og ansjosanvendelse søkte næringen ved Norges Sildesalgslag den 21. desember 2006 om dispensasjon til et helt begrenset prøvofiske på noen hundre tonn kystbrisling i fredningstiden. Saken ble forelagt Havforskningsinstituttet, som frarådet prøvofisket bl.a. på grunn av en bekymring for utviklingen i bestanden og for å sikre en best mulig gyting. Fiskeridirektoratet fant av disse grunner ikke å kunne utvide fiskeadgangen i fredningstiden.

Forbud mot produksjon av mel og olje.

For alt fiske etter kystbrisling er det satt konsumkrav. Den 17. august 1978 ble det fastsatt forbud mot å fiske eller lande kystbrisling til produksjon av mel og olje (oppmaling), herunder til matmel og til fiske- og dyrefôr, jfr nåværende § 49 i forskrift av 22. desember 2004 om utøvelse av fiske i sjøen. Etter det Fiskeridirektoratet kjenner til er det de siste tjue år ikke gjort unntak fra oppmalingforbudet.

3 REGULERINGEN AV DELTAKELSEN I KYSTBRISLINGFISKET

Adgangen til å delta i kystbrislingfisket er regulert ved en sertifiseringsordning. Sertifiseringsordningen avløste i 1990 en fast registrenringsordning som Fiskeri- og kystdepartementet den gang fant lite tjenelig.

Det stilles kompetansekrav til vedkommende eier av fartøy for å kunne delta. Eier ha minst to års erfaring fra brislingfiske for å kunne delta. Eier som fyller kravet til erfaring må stå om bord under brislingfisket. Fiskeridirektoratets regionkontor har kompetansen til å sertifisere fartøy og eier som står om bord.

Fiskeridirektoratet har registrert markert nedgang i antall deltagende fartøy i kystbrislingfisket de siste 10 år. Tallene er om lag som følger:

1997	70 fartøy
1998	64 fartøy
1999	69 fartøy
2000	54 fartøy
2001	43 fartøy
2002	63 fartøy
2003	42 fartøy
2004	21 fartøy
2005	34 fartøy
2006	38 fartøy

Det bør bemerkes at brislingfisket bare for et fåtall av disse fartøyene utgjør en vesentlig verdi. Noen av fartøyene har fangst på bare et par hundre kg i løpet av ett år. For årene 2004, 2005 og 2006 utgjorde landet kvantum mer enn 100.000 kg for henholdsvis 5, 6 og 6 fartøy.

Årsakene til nedgangen i antall deltagende fartøy kan være flere. Sertifiseringskravet er nevnt, men Fiskeridirektoratet vil anta at den vesentligste årsaken til nedgangen skyldes bestandssituasjonen. For noen brislingfiskere kan fisket etter hvert også ha fremstått som lite regningssvarende. Videre kan fartøy ha prioritert annet fiske så som notfiske etter makrell, sei, sild, norsk vårgytende sild osv.

4 REGULERING MED HJEMMEL I RÅFISKLOVEN

Med hjemmel i råfiskloven kan Norges Sildesalgslag nedlegge midlertidig forbud mot fangst, påby innskrenkinger i fiske eller dirigere fangster.

Norges Sildesalgslag fastsatte 29. mai 2007 med virkning fra 1. juni 2007 midlertidig fangstforbud for fiske etter kystbrisling av omsetningsmessige årsaker. Etter det opplyste overveier Norges Sildesalgslag å åpne for et prøvefiske i midten av juli måned i noen av de tradisjonelle brislingfjordene på Vestlandet.

For øvrig opplyses det at det er én hovedmottaker av kystbrisling for hermetikkformål. I tillegg mottar ulike aktører mindre kvanta for produksjon i Norge og i utlandet.

5 DRØFTING OG FORSLAG TIL REGULERINGSENDRING.

Forlenget fredningstid.

Som det fremgår av Havforskningsinstituttets brev av 13.6.2007, er bestanden av kystbrisling nå på et slikt nivå at fisket bør begrenses så mye som mulig.

Det fremgår av Havforskningsinstituttets brev at en tidligere har antatt at kystbrisling ble rekruttert fra brisling som gyter i Skagerrak/Kattegat og i Nordsjøen. Havforskningsinstituttet opplyser nå at senere undersøkelser viser at brislingen gyter i fjordene. Det har ikke vært rapportert vandring av brisling fra fjordene til gyteområdene i Skagerrak/Kattegat og i Nordsjøen.

Fiskeridirektoratet vil anta at når senere undersøkelser viser at brisling gyter i fjordene, har Havforskningsinstituttet et endret/bedret grunnlag når det gjelder å gi eventuelle forvaltningsråd for kystbrisling.

Havforskningsinstituttet uttaler at det er sterke indikasjoner på at både bestandsnivået og reproduksjonsnivået er redusert, jfr status-avsnittet i brevet og Figur 1,2 og 3. Instituttet viser til utviklingen i de totale landingene av kystbrisling, som viser en markert nedgang. Videre har Havforskningsinstituttet hatt akustiske undersøkelser av 0-gruppe siden 1968, og indeksene for 0-gruppe i de viktigste fjordene viser samme trend som utviklingen i landingene.

Havforskningsinstituttet opplyser at en pr i dag ikke kjenner årsaken til nedgangen i brislingforekomstene. Det vises til at nedgangen kan ha sammenheng med mer overordnede endringer i miljøet. Instituttet har derfor planer for mer omfattende undersøkelser av kystbrislingens plass i økosystemet, rekruttering, vekst og populasjonsdynamikk.

Bestanden er nå på et nivå hvor Havforskningsinstituttet tilrår at fisket begrenses så mye som mulig. Det opplyses at brislingfisket i stor grad er avhengig av 0/1-gruppe brisling og årlig utbytte vil således avhenge av fjorårets gyting og overlevelse. Gyteperioden for kystbrisling er fra februar til slutten av juli.

Havforskningsinstituttet anbefaler at fisket etter kystbrisling ikke åpnes før 1. august som en permanent ordning inntil bestanden viser klare tegn til bedring.

Fiskeridirektoratet finner situasjonen alvorlig, og kan underbygge nedgangstendensen ved at stadig færre brislingfiskere har fisket og levert kystbrisling. En totalstopp i fisket ville likevel være meget alvorlig for et særegent fiske som kystbrislingfisket. Det vil både i dag og i framtiden være viktig både for næringen og det biologiske mangfoldet på fjordene at en har bærekraftige kystbrislingbestander. Fiskeridirektoratet legger til grunn at en gjennom den intensiverte forskning som er tillyst vil få et bedre grunnlag for å forklare nedgangen og eventuelt tilrå tiltak for å bedre bestandssituasjonen for denne viktige ressursen. Fiskeridirektoratet er derfor enig i at det allerede i 2007 iverksettes tiltak som sikrer at en ikke fisker kystbrisling i gyteperioden fram til slutten av juli.

Fiskeridirektøren foreslår at fredningstiden for å fiske kystbrisling forlenges til 31. juli.

Som en del av tilrådommen uttaler Havforskningsinstituttet at Fiskeridirektoratet bør være restriktiv med dispensasjoner fra fredningsbestemmelsene. Dette er en tilråddning som Fiskeridirektoratet vil følge for inneværende år. Men tilrådommen reiser og spørsmål av

betydning for neste års fiske, noe en primært vil måtte komme tilbake til i reguleringsmøte til høsten. Fiskeridirektoratet viser til at i hht fredningsbestemmelsene av 13. november 1961 er fredningstiden fra 1. januar. Utgangspunktet er således at Havforskningsinstituttet fraråder at det gis dispensasjon i fredningstiden. De eldste og største fiskene blir først gytemodne.

Det tradisjonelle fisket for hermetikkformål o.a. vil kunne ta til primo august, og Fiskeridirektoratet mener at i områder der det er adgang til å fiske kystbrisling, bør Norges Sildesalgslag ha adgang til å gjennomføre et begrenset prøvefiske.

Fiskeridirektøren forslår at Norges Sildesalgslag før sesongstart kan avvikle et begrenset prøvefiske.

Spørsmål om stengte områder i kystbrislingfisket.

Havforskningsinstituttet viser til at den alvorlige bestandssituasjonen synes å være den samme i samtlige fjorder.

Brisling er en art med store bestandsvariasjoner. Hardangerfjorden har siden 1999 hatt en lav rekruttering sett i historisk perspektiv. Dette er en fjord som Havforskningsinstituttet opplyser at det har vært betydelige brislingforekomster i tidligere. Det anbefales derfor stenging av Hardangerfjorden i en tidsbegrenset periode på tre år, som et ekstra virkemiddel for om mulig å bedre brislingbestanden for denne fjorden.

Det har fra flere hold over tid vært etterlyst forskning på kystbrisling. Som nevnt ovenfor har Havforskningsinstituttet planer for mer omfattende undersøkelser av rekruttering og vekst. Det medfører at om denne fjorden stenges, får Havforskningsinstituttet satt i gang den forskning som mange etterspør. Tilrådingen tilrettelegger for at fjordbestanden av brisling lever ”på naturens premisser” i den tidsbegrensede perioden.

Fiskeridirektøren foreslår at det blir forbudt å fiske brisling i Hardangerfjorden innenfor en rett linje langs 60 grader nord.